

Evkaf umum müdürlüğü 1932 yılı bütçe kanununun 5 nci maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/287)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/3043

15 - X - 1935

B. M. M. Yüksek Reisliğine

1932 yılı Evkaf bütçe kanununun 5 nci maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Evkaf umum müdürlüğünce hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 8-X-935 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
İ. İnönü

1932 senesi Evkaf bütçe kanununun beşinci maddesinin ikinci fıkrasının tadili hakkındaki kanun lâyihasına aîd esbabı mucibe

1932 senesi Bütçe kanununun hükünü yürüten beşinci maddesi cami ve mescitlerin hakiki ihtiyaca göre tadilen tasnifi ve zaman ve mekân itibarile cami kabil olan vazifeler birleştirilmek ve hizmetlerin icablarına nazaran lâzım gelen nakiller icra edilmek suretile hademe kadrolarının tesbit olunmasını âmir olmasile bu hususun ne suretle tatbik ve icra edileceği hakkında Heyeti Vekilece talimatname yapılmış ve buna tevfikân cami ve mescitler hakiki ihtiyaca göre tasnif ve hademe kadroları da tesbit edilmiştir.

Bu maddenin ikinci fıkrasında tasnif harici kalacak cami ve mescitlerin hademesi başka yerlere naklen tayin edilinceye kadar hizmetlerine devam ve muhassasatlarını istifa edecekleri de gerek olarak yazılmış olmasile yapılan tasnifte kadro harici bırakılan cami hademesi hakkında bu hüküm tatbik edilmekte olduğu gibi vazifelerine devam edecekleri itibarile bu cami ve mescitler de tasnif dahili camiler gibi hademesi başka yere nakil olununcaya kadar açık bırakılmaktadır.

Bu suretle ihtiyac ve kadro harici kalan bu cami ve mescitler ya cemaatsizdir, ya pek yakınlarda daha mamur başka bir cami veya mescit vardır, yahud harap veya ileride yola gidecek bir durumdadır. Hiç birisinin tarihî veya mimarî değeri yoktur. Hal böyle iken bunları da, muhafaza ve imarları gerekli diğer cami ve mescitler gibi cemaate açık bırakılmak ve hademesine, başka yerlerine naklen tayin olununcaya kadar tam maaş ve tahsisat vermek bütçe kanununun tasniften beklediği faydayı pek uzun seneler için geri vurmaktadır.

Diğer taraftan bu kabil kadro harici cami ve mescitlerin imar ve idare masraflarından tasarruf teminile beraber ayınlarının paraya çevrilmesi suretile âmmenin başka hayır hizmetlerine tahsisi ve içlerindeki eşya ve levazımın tarihî kıymeti haiz olmayanlarının da satılması veya ihtiyac bulunan başka cami ve mescitlere tevzii gibi kanunun başlıca gayelerile de aynı suretle uzun bir zaman için geri kalmış bulunmaktadır.

İşte hem bu gayeleri biranevvel temin etmek, hem de kadro harici kalan gayri faal memurlara yarım maaş verilmesi hakkındaki mevzuata uygun bir muameleyi bu hademeye de tatbik etmek maksadile beşinci maddenin ikinci fıkrasının teklif olunan şekilde tadili münasib görülmektedir.

Esasen yanmış, yıkılmış, veya muhtelif sebeplerle kapanmış olan cami ve mescitlerin hademesine kânunuevvel 1925 tarihli kararnamenin sekizinci maddesi mucibince yarım maaş ve tahsisat verilerekte olduğundan şimdi kadro harici bırakılan ihtiyaç fazlası cami ve mescitlerin de kapatılarak hademesine başka yerlere naklen tayin olununcuya kadar yarım maaş ve tahsisat verilmesi yolunda tatbiki düşünülen muamele, evvelece kapanmış camiler hakkında senelerdenberi tatbik edilegelen hükmün bunlara da teşmilinden başka bir şey olmayacaktır.

Yapılan hesaba göre bilfiil vazife görmeyecek hademeye bu suretle yarım verilecek tahsisat yüzünden bütçede yetmiş bin liraya yakın bir tasarruf temin olunacak ve cami ve mescitlerin aylarından ayrıca elde edilecek varidat ile birlikte bu paralar, bir çokları eşsiz tarihi abidelerimizden olan camilerimizin tamirlerinde bütçemize yeni imkânlar temin etmiş olacaktır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Karar No. 163

Esas No. 1/287

24 - X - 1935

Yüksek Reisliğe

1932 yılı Evkaf bütçesi kanununun beşinci maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine dair olup Başvekâletin 15 teşrinievvel 1935 tarih ve 6/3093 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize verilmiş olmakla Evkaf umum müdürü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

1932 yılı Evkaf bütçesi kanununun beşinci maddesile verilen ve bundan sonraki bütçe kanunlarıyla da temdidi teyid olunan salâhiyete dayanarak cami ve mescitlerin hakiki ihtiyaca göre tasniflerine ve hademe kadrolarının da tesbitine aid muamele Evkaf umum müdürlüğüne yapılmakta ise de bu maddenin son fıkrasında tasnif harici kalacak cami ve mescidler hademesinin başka yerlere naklen tayinlerine kadar hizmetlerine devam ve muhassasatlarını tam olarak istifa edecekleri tasrih edilmiş olduğundan bunların muhassasatlarının verilmesine eskisi gibi devam edilmekte olduğu gibi bunların başka yerlere tayinlerine kadar tasnif harici kalan cami ve mescitlerin açık bulundurulması icap ettiği ve bu sebeple bu cami ve mescitlerden takkarrür eden icablarına göre istifadeleri cihetine gidilemediği ve tasnif yapılmış olmasına rağmen masrafın da azalmadığı encümene verilen izahattan anlaşılmiştir. Bu sebeplerden ötürü bu durumun devamını mahzurlu gören Hükümet, bu lâyiha ile tasnif harici kalan cami ve mescit-

leri hademenin yeni yerlere tayinini beklemeksizin tamamen kapatmak için mezuniyet istemekte ve diğer taraftan da kapanacak cami ve mescit hademelerine yarım tahsisat vermek suretile esasen sıkıntılı bir vaziyette bulunan Evkaf bütçesinde 70 000 liraya yakın bir tasarruf teminini düşünmektedir.

Tasniften beklenen neticeyi elde etmek ve Evkaf bütçesi için önemli bir yekûn sayılabilecek olan bu tahsisatı tasarruf edebilmek için böyle bir tadil yapılmasının maksada uygun olacağına şüphe yoktur. Bu itibarla teklifin esasını Encümenimiz muvafık bulmuş ise de aşağıda gösterilen sebeplerle bunda bazı tadilât yapmak lüzumunu görmüştür.

A - 1932 senesinden itibaren 1935 malî senesi sonuna kadar cari hükümlere göre tasnif harici kalan cami ve mescit hademesine yeni bir işe tayinlerine kadar vazife ve tahsisatları tam olarak verilmekte olmasına göre bu hükmün birden bire değiştirilmesi muvafık görülmemiş ve esasen miktarı az olan bu tahsisatın içinde bulduğumuz malî sene sonuna kadar tam olarak verilmesine devam edilmesi ve ondan sonra yarıya indirilmesi muvafık görülmüştür.

B - Bunlardan hizmet müddeti yirmi seneye ve aynı zamanda yaşı da elliye baliğ olan bazı emektar hademenin tekaüd hakları da mevcut olmadığına göre maiyetlerini büsbütün darlaş-

tırmamak emelile bunların tahsisatının eskisi gibi verilmesine devam edilmesi münasib olacak düşünülmüştür. Bu iki nokta kararlaştırıldıktan sonra lâyihanın şekli tanziminde durulmuştur:

Tadili istenilen mezkûr madde daimî hükümlerden olmasına rağmen 1932 bütçe kanununa ithal edilmek suretile tedvin edilmiş ve doğru olmayan bu esasın aynı şekilde devam ettirilmesi muvafık görülmeyerek mezkûr maddenin muaddel şeklinin müstakil bir kanun olarak tedvini ve esas maddenin 1935 bütçe kanununun H cetvelinden çıkarılması tensib olunmuş ve lâyiha bu esasa göre değiştirilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere

Yüksek Reisliğe sunuldu.

Rs. V.	M. M.	Kâ.
İsparta	Trabzon	İstanbul
<i>M. Ünsal</i>	<i>Sırrı Day</i>	<i>F. Öymen</i>
Ankara		Balıkesir
<i>Y. G. Kargı</i>		<i>E. Adakan</i>
Bayazıt		Çorum
<i>İhsan Tav</i>		<i>M. Cantekin</i>
Edirne	İstanbul	İzmir
<i>F. Kaltakkıran</i>	<i>S. Uraz</i>	<i>H. Çakır</i>
İzmir	Manisa	Sivas
<i>K. İnang</i>	<i>T. Türkoğlu</i>	<i>Remzi Çiner</i>
Tokad		
<i>S. Genca</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1932 senesi Evkaf bütçe kanununun beşinci maddesinin ikinci fıkrasının tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1935 senesi Evkaf bütçe kanununun «H» cetvelinde yazılı ve halen hükmü yürümekte olan 1932 senesi Evkaf bütçe kanununun beşinci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

«Tasnif harici kalacak cami ve mescitler usul ve mevzuata göre kendilerinden istifade edilmek üzere kapatılır ve hademesine, başka yerlere naklen tayin edilinceye kadar, vazife ve tahsisatlarının yarısı verilir».

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini Baş-bakanlık yürütür.

8 - X - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Sarıcaoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arkan	A. Çelinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Cami ve mescitlerin tasnifine ve tasnif harici kalacak cami ve mescit hademesine verilecek muhassasat hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Evkaf umum müdürlüğünce cami ve mescitler hakikî ihtiyaca göre tadilen tasnif ve zaman ve mekân itibarile birleştirilmesi kabil olan vazifeler birleştirilmek ve hizmetlerin icablarına göre lâzım gelen nakiller yapılmak suretile hademe kadroları tesbit olunur.

Tasnif harici kalacak cami ve mescitler usul ve mevzuata göre kendilerinden başkaca istifade edilmek üzere kapatılır.

Kapatılan cami ve mescit hademesinin vazife ve tahsisatları yeni bir vazifeye tayinlerine kadar nısıf ve bunlardan yaşı elliyi ve aynı zamanda hizmet müddeti yirmi yılı doldurmuş olanların vazife ve tahsisatları tam olarak verilir.

MADDE 2 — Evkaf umum müdürlüğü 1935 mali yılı bütçe kanununun beşinci maddesine bağlı (H) cetvelinden 1932 bütçe kanununun beşinci maddesi çıkarılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — Birinci madde mucibince vazife ve tahsisatları yarı olarak verilmesi lâzım gelen hademenin vazife ve tahsisatları mayıs 1936 nihayetine kadar tam olarak verilmeğe devam olunur.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümünü icraya Başvekil memurdur.